

DET TEOLOGISKE
MENIGHETSAKULTET

S. 9 DEN GODE UNDERVISEREN
S. 10 FRAU PROFESSOR
S. 16 TI ÅR MED MUV

S. 13 KAN VI TÅLE Å STRYKE?
S. 21 SER EN MULIG RENESSANSE FOR KIRKEN

LYS OG LIV

NR.1/18
84. ÅRG.

Å bli
en god
lærer

KJETIL FRETHEIM

Prorektor

Hva vil vi med skolen?

Skolen er en av våre viktigste samfunnsinstitusjoner. Den gir utfordringer og utviklingsmuligheter for elevene, og kunnskap og ferdigheter de og vi trenger. Slik former skolen samfunnet.

I Norge står den offentlige skolen sterkt. Den lokale skolen samler elever fra ulike samfunnslag, og klasserommet blir et møtested med mangfold, ulikhet og uenighet. Enhetsskole betyr ikke ensretting. Meningene er mange, og slik må det være.

Meningene om skolen er også mange. Debattene går. Av og til nyansert og konstruktivt, andre ganger i fastlåste mønstre og tilsynelatende absolutte motsetninger: Offentlig eller privat? Nøytral eller verdibasert? Leke eller lære?

Mangfoldet i skolen vitner om kvalitet. Og mangfoldet er en av skolens største utfordringer. For hvordan skal vi håndtere disse debattene på en god måte? Hvordan skal vi svare på skolens, lærernes og elevenes mange spørsmål?

Det er et gode at politikere engasjerer seg i skole- og utdanningspolitikk. Men skolen blir ikke til gjennom politiske vedtak alene. Skole skjer lokalt, på skolen og i klasserommet. Der spiller de ansatte en nøkkelrolle. Lærerne må se den enkelte, og fremme fellesskapet. Oppfordre til mangfold, og sette grenser.

For MF er det en stor og viktig oppgave å utdanne lektorer med kompetanse til å møte slik utfordringer med et kritisk, konstruktivt og kreativt blikk. Lektorutdanningen ved MF er en faglærerutdanning med vekt på KRLE/religion, etikk og samfunnsfag. Vi vil utdanne til god profesjonell praksis og vektlegger demokrati, medborgerskap og refleksjon om verdmessige utfordringer.

Utdanning er en menneskerett. Det er en kilde til kunnskap og kreativitet, og noe det beste vi kan gi våre barn og unge. Derfor må utdanning være tilgjengelig for alle, og alle må få lov til være med og bestemme. Kompetente lektorer gjør det mulig.

Innhold

S. 9

DEN GODE UNDERVISEREN

Hva skal til for å fange oppmerksomheten og interessen til studenter i 2018?

S. 10

FRAU PROFESSOR

Hvordan kunne den vesle piken, som helst flyktet inn i fantasiens verden med dukkene, bli en utadvendt og språkmektig professor?

S. 16

TI ÅR MED MUV

I 2008 startet MF prosjektet «Menighetsutvikling i folkekirken». Ti år senere har 62 menigheter landet rundt deltatt.

UTGIVER

Det teologiske menighetsfakultet
Pb 5144 Majorstuen, 0302 Oslo
Telefon: 22 59 05 00
E-post: lysogliv@mf.no
Bankkonto: 3000 17 41841
www.mf.no

Bladet kan lastes ned elektronisk på mf.no (gratis tjeneste)

REDAKSJON

Fredrikke R. Aadland, fung. redaktør
Lena S. Sandvik, redaktør (permisjon)
Hilde Arnesen, journalist
Kjetil Fretheim
Per Kristian H. Sætre

PRODUKSJON OG TRYKK

Foto på omslag: Joakim S. Enger
Layout/trykk: Østfold Trykkeri AS
www.ostfold-trykkeri.no

ANNONSEINFORMASJON

Ønsker du å annonsere i bladet, ta kontakt med Fredrikke Ree Aadland. Har du andre spørsmål er du velkommen til å kontakte oss.

20 000 abonnenter mottar bladet fire ganger i året. Abonnementene består av MF-venner, tidligere studenter og ansatte, alle menighetsråd, kirkelige organisasjoner og institusjoner. Ved kildehenvisning kan artikler i *Lys og liv* gjengis fritt.

HVORDAN ER DET Å VÆRE LÆRER?

Samfunnet stiller stadig nye krav til hva lærere skal utrette og elever skal tilegne seg av kompetanse. Nye lærerplaner er nå i emning og skal tas i bruk i 2020. Hvordan er det egentlig å være lærer i dag, og hva bør studenter få med seg i studietiden?

FOTO: JOAKIM S. ENGER

Side 4

S. 13

KAN VI TÅLE Å STRYKE?

MFs SR-leider Trude-Christina Halvorsen skriver om hvordan hun synes vi bør håndtere eksamensstryk.

S. 21

SER EN MULIG RENESSANSE FOR KIRKEN

– Kirken kan være svaret på lengselen etter å leve et meningsfullt og autentisk spirituelt liv, sier professor Terje Hegertun.

FREDRIKKE REE AADLAND
REDAKTØR

TAKK TIL DEG SOM SER

Som barn fortalte jeg til læreren min at det var tre ting jeg ville bli: misjonær i Afrika, profesjonell sanger og lærer. Det nærmeste jeg kom misjonærliv, ble da jeg besøkte Normisjons gode arbeid i Mali. Å leve av sangen innså jeg ville bli urealistisk. Lærerjobb har jeg testet i korte perioder – både på barneskole, ungdomsskole og videregående. Og det er én ting som treffer hjerterota hver gang jeg kommer tett på barn og unge i skolen eller i kirken: De lengter etter å bli sett!

I skolen trenger de selvsagt å få gode faglige tilbakemeldinger og bli oppmuntret til videre innsats, men kanskje aller mest å bli anerkjent for den de er. For de treffes av uendelig mange signaler om hvordan de bør være. Hva de bør prestere. Får de tydelige signaler om deres unike verdi?

Det er ikke tilfeldig at det var læreren som først fikk vite om mine tidlige yrkesdrømmer. Hun så meg, oppmuntret meg, anerkjente meg.

Hvordan er det egentlig å være lærer nå for tiden? Hva er givende og utfordrende? Hvem bør satse på lærerjobb? I dette nummeret blir du kjent med hva erfarne og kommende lærere mener om yrket. Du kan også nyte ferske forskningsglimt, bli kjent med en av MFs nyeste professorer, lese om menighetsutvikling og se hva som beveger seg på MF for tiden. God lesning!

 FØLG MF PÅ FACEBOOK:
facebook.com/menighetsfakultetet

Hvordan er det å være lærer?

Samfunnet stiller stadig nye krav til hva lærere skal utrette og elever skal tilegne seg av kompetanse. Nye lærerplaner er nå i emning og skal være tas i bruk i 2020. Hvordan er det egentlig å være lærer i dag, og hva bør lærerstudenter forberede seg på?

Øving og atter øving

TEKST: FREDRIKKE REE AADLAND
FOTO: JOAKIM S. ENGER

Læreryrket er langt mer komplekst enn noen tror. – Det er mye som skal læres, og det vil være noen opp- og nedturer innimellom, sier John-Arve Nilssen.

Avdelingsleder ved Kristelig Gymnasium i Oslo, John-Arve Nilssen, tar oss imot kl. 10. Lyden av andakt strømmer ut gjennom høytaleren. Etter fem minutter kan vi gå opp en trapp og inn i et klasserom. Der skal Nilssen møte elever for å forklare dem ukens plan. Han deler ut ark, henter frem det digitale skoleverktøyet It'slearning, utveksler noen ord med en og annen elev og vinker inn de som lurer på om de er kommet til rett dør. Målet med timen gjøres tydelig. Underveis i de ti minuttene med informasjon sniker han inn både spørsmål som «Ikke sant, enig?» og noen vittige kommentarer. Elevene følger med på Nilssens forklaringer og humrer litt.

– Det mest givende med å være lærer er når vi har klassesamtaler som flytter oss alle sammen – når vi samme kan skape nye erfaringer og ny kunnskap. Historie og religion er eksempler på fag der dette kan skje med jevne mellomrom, sier Nilssen på vei ned trappa igjen til personalrommet.

Han underviser nå på KG på syttende året.

NÅR LIVET STOPPER LÆRINGSPROSESSER

– *Hva er de mest krevende utfordringene lærere møter i vår tid?*

– Det kommer an på hvilket ståsted en tar. En blir etter hvert vitne til en del elevskjebner. Det er krevende å vite at elever ikke har det noe trivelig, selv om det ikke er det jeg først og fremst skal hjelpe dem med. Livet kommer i veien for det å være en god elev. Som lærer må du evne å ivareta hele mennesket.

Når lærere skal ansettes på KG, ses det etter kandidater som er skikkelig glad i både fag og mennesker.

– De må evne å jobbe sammen med elever, kolleger og foresatte. Relasjonskompetanse er vesentlig. Er ikke relasjonen god mellom lærer og elev, vil det kunne hindre læring.

MER KOMPLEKST ENN FLERE TROR

– *Hva bør lærerstudenter forberede seg på i studietiden?*

– Det er to ting. De bør undervise så mye som de kan få til. Jeg ser en vegring for å undervise i praksis. Det er klart at det er krevende å bli observert og målt! Men øving må til. Det andre er at det å være lærer er mye mer komplekst enn å gjennomføre en skoletime. Velkjent er ordet «praksissjokket»; flere kan ha et for smalt bilde av hva det er å være lærer og får seg derfor noen aha-opplevelser i praksis.

Nilssen peker på at det er svært mange oppgaver som skal løses i løpet av en arbeidsuke utenom undervisning. Han nevner eksempler som fraværstføring, å lære seg systemer, rutiner, forskrifter, en skal holde elevsamtaler og vurdere innleveringer. Det er altså ikke slik at en har tid til å lese seg opp på fag underveis i arbeidstiden.

– Det må du kunne før du begynner. Du må kunne veldig mye fag før du starter som lærer, særlig på videregående. Vil du fylle på med fag, må det altså skje på fritiden. Det er tøft å gå inn i undervisning dersom du kun har grunnleggende kunnskap.

Å SKRU PÅ LÆRINGSMODUS

– *Hva med gode læringsmiljø – hvordan skaper en lærer det?*

– Det er veldig viktig at elevene er trygge, slik at de våger å ta sjanser for å lære noe nytt. Læring er jo å tenke en ny tanke, å si noe en ikke har sagt før, å skrive en tekst. Læringsmiljø handler både om hvordan lærer og medelever fremstår. Og det handler om elevens evne til å være i læringsmodus.

Når Nilssen får nye klasser, prenter han derfor tidlig inn viktigheten av å skru seg selv på i læringsmodus.

– *Hva gjør du med det som du ikke kan*

fange opp, men som kan prege læringsmiljøet?
Til eksempel aktivitet på sosiale medier?

– Vi har saker hvert år tilknyttet sosiale medier. Vi må anta at atferd i sosiale medier hindrer trygghet. Det vi kan ane noe om, tar vi tar tak i.

STRESS BLANT BÅDE ELEVER OG LÆRERE

Av og til kommer det politiske utspill om lærerrollen på avisforsidene. Tilbakevirkende kompetansekrav har i lengre tid vært heftig diskutert. Foreldre kan dessuten ringe eller oppsøke lærere for å fremme sine sterke meninger om noe deres barn har tatt del i. Hva gjør det sterke og hyppige engasjementet med dem som faktisk fyller lærerrollen?

– Det er gøy at nesten alle i samfunnet er engasjerte i skolen. Det er et glimrende utgangspunkt! Samtidig ... Min opplevelse er at storsamfunnet har helt urealistiske forventninger til hva skolen skal være. Det leses på og leses på. Undersøkelser viser at både elever og lærere er stresset. Det er en mismatch mellom ytre krav og det som er mulig å gjennomføre.

Nilssen har derfor et klart råd, kanskje til og med en formaning.

– Vil du ha noe inn i skolen? Da må du faktisk si hva det skal bli mindre av!

– UTROLIG INTERESSANT KARRIEREVEI

Nilssen erfarer skole og opplæring som en utrolig interessant karrierevei.

– Hverdagen er så dynamisk, og skolesektoren vil fortsette å endre seg. Jeg vil absolutt anbefale læreryrket!

Samtidig råder han folk til å vite hva de velger. De bør også sikre seg bred nok fagkompetanse, slik at de kan undervise i tre til fire fag.

– Det tar en del tid å bli en god lærer. Det sies at du ikke får lov til å vurdere å slutte før det er gått to år. Men ofte får du en mentor i starten, og her på KG har vi egne samlinger for ferske lærere.

– Det er mye som skal læres, og det vil være noen opp- og nedturer innimellom.

Førsteamanuensis Janicke Heldal Stray i samtale med lektorstudenter ved MF.

Må være kritisk til egen praksis

– For unge i dag kan det være vinn eller forsvinn når det gjelder skolen, sier Janicke Heldal Stray. Derfor utrustes MFs lektorstudenter til å ta tak i både psykososiale og faglige utfordringer.

TEKST OG FOTO: FREDRIKKE REE AADLAND

Fungerende leder for Lektorprogrammet ved MF, førsteamanuensis Janicke Heldal Stray, ser det som en fordel at utdanningen ikke er av landets største.

– Her er det nærhet mellom studenter og vitenskapelige ansatte. Vi blir godt kjent med de ulike kullene. Våre studenter får god oppfølging og utvikler spisskompetanse på samfunnsfag og religion.

Hun forteller at det jobbes stadig med å skape gode sammenhenger mellom det teoretiske og det praktiske, slik at det ikke blir et veldig skille mellom pedagogikk og didaktikk.

– Vi er stolte av at vi får til dette, og scorer høyt på Studiebarometeret når det gjelder undervisning, trivsel og oppfølging.

VINN ELLER FORSVINN

Nettopp undervisning, trivsel og oppfølging er noe lærerstudenter må være bevisste at henger i hop.

– Det faglige er halve jobben. Men det psykososiale er også viktig. Elevene skal ha det bra.

Heldal Stray løfter frem behovet for at lærere i dag forstår hva det vil si å være ung og å forholde seg til de mange prestasjonskravene.

– Lærere må ha respekt for at mange unge opplever at det er litt vinn eller forsvinn når det gjelder skolen. Det er viktig at lærere tenker kritisk over egen praksis, og blir en motivert til prestasjonspresset. Vi lærer våre studenter å se hele eleven. Elevene er så mye mer enn prestasjonene!

Ved MF er en hel uke i lektorutdanningen dedikert til psykisk helse, og underveis i studiet møter studentene viktige perspektiver på demokrati og deltakelse.

– Våre studenter kan mye læringsteori, og lærer å koble det til egen praksis.

PROFESJONSIDENTITETEN

Det jobbes målrettet og kontinuerlig med å integrere profesjonsidentiteten i lektorutdanningen fra første dag, forteller Heldal Stray.

– Vi er opptatt av at studentene skal oppleve sammenheng i studiet og bli faglig trygge på det de skal undervise i. Vi utdanner dyktige lærere som mestrer både det faglige og det sosiale. Samtidig kan vi hele tiden bli bedre som profesjonsutdanner.

Menneskerettigheter, medborgerskap og kontroversielle temaer, historie – og da særlig kristen kultur og historie, er noe av den

spisskompetansen MFs forskere og undervisere tilknyttet Lektorprogrammet har.

– Vi har også spisskompetanse på samfunnsfagsdidaktikk og religionsdidaktikk. Det er viktig at de som foreleser i disse temaene faktisk forsker på de, slik det er her på MF.

Det siste året med praktisk-pedagogisk utdanning er delt inn i undervisningsuker.

– Vi ser at det å være sammen en hel uke om gangen skaper et godt læringsmiljø.

JOB OG STUDIER

Hvordan er det så med studenters hang til å kombinere jobb og studier? Er vikartimer i skolen kun positivt?

– Vi savner heltidsstudenten. Økonomiske forhold kan gjøre det vanskelig for studenter å prioritere studiene hver dag. Det er klart at lærerstudenter lærer av å jobbe som vikar i skolen, men vi ser at det ikke er optimalt. Det er fordi de ved å bruke mindre tid på studiene kan gå glipp av viktige fordypningsmuligheter og læring de har behov for som profesjonelle lærere. Samtidig forstår vi at studentene må prioritere ut fra de rammebetingelsene de har og forsøker å legge til rette for dette innenfor rimelighetens grenser.

Som en hump i veien

Lærere skal gi elevene noe å bryne seg på.
 – La elevene dine prøvekjøre på en ujevn bane.
 Vær deres hump! Ikke glatt ut veien for dem,
 sier Torbjørg Torp Nilssen.

TEKST OG FOTO: FREDRIKKE REE AADLAND

Hun er en erfaren lærer med både kvikke replikker og evne til å se de rundt seg. Nå jobber hun som praksisleder ved Lektorprogrammet ved MF. Ved læreryrket liker Torbjørg Torp Nilssen særlig godt følgende: Å stadig få mulighet til å lære nye ting og å få være tilstede i ungdommers liv og læringsprosess.

– Det er fint å få være en voksenperson i deres liv. Skolen skal ruste elever til videre liv. Derfor må jeg og andre lærere våge å være en hump i veien slik at de får prøvekjørt på en ujevn bane. Vår oppgave er ikke å glatte ut veien for dem, men å øve dem på livet som kommer. Vi må tåle å være en de kan bryne seg på.

HUNDRE DAGER

De fleste lektorstudentene ved MF har ikke jobbet i skolen før de påbegynner studiet.

– Våre studenter har seks praksisperioder fordelt på de fire første årene i studiet. De observerer og jobber med noen oppgaver den første høsten. Dersom de har lyst, kan de kaste seg uti undervisning.

Studentene lager et undervisningsopplegg som de kjører for medstudentene i løpet av det første året. I løpet av utdanningen er de hundre dager i praksis. Pedagogikken studerer de langsgående. Det femte året jobber de med masteroppgaven.

– Alle studenter jobber med en journal før, under og etter praksis. skal hjelpe studentene å holde fast i sin egen læringsprosess. Etter de lange praksisperiodene på PPU, som er fjerde år på Lektorprogrammet, har studenter og lærere en-til-en-samtaler for å jobbe med modningen som profesjonsutøver. Vi jobber med å legge til rette for flere slike veiledningssamtaler også tidligere i studiet, forteller Nilssen.

MANGE BØLGER I SKOLEN

– *Hvordan følges studentene opp før og etter praksis?*

– Studentgruppen får to forberedelsestimer før hver praksisperiode og to mottakstimer etter praksis.

I forberedelsesøkten oppfordres studentene til å observere hvordan de ulike skolene jobber med vurdering for læring.

– Det er så mange bølger i skolen. Det er både pålegg og forventinger til hvilket håndverk du skal utføre. Vi ønsker at studentene skal være forberedt på det. Vi kan ta vurdering for læring som eksempel: Hvordan gjør du det, egentlig?

Praksis er en ypperlig måte å få sjekket dette og så komme tilbake til MFs lærere og evaluere og videreutvikle ferdighetene, ifølge Torp Nilssen.

GLEDER SEG

Vi lurer på hva studentene selv synes om det ventende lærerlivet, og tar turen innom et av MFs klasserom. Der møter vi Halima Amin. Hun er 23 år gammel og PPU-student ved MF. Amin har tidligere jobbet som kontaktlærervikar i 3. trinn.

– Jeg har egentlig alltid hatt et ønske om å bli lærer. Det er et yrke som passer godt til livet videre, sier hun og sikter til balanse mellom jobb og familieliv.

Hun har vært i praksis på en ungdomsskole i Oslo i høst, og kan tenke seg å jobbe på ungdomsskole og videregående.

– Jeg synes praksisen var veldig bra. Jeg likte godt det opplegget som er stelt i stand fra MFs side. Vi har gode samtaler og erfarer nyttig samarbeid. Jeg tror vi vil få god bruk for det vi lærer på MF.

Av utfordringer hun ser komme, trekker hun frem det å møte helt nye klasser og få til å skape gode relasjoner. Å få fulgt opp alle elever godt nok, er en utfordring medstudent Magnus Husa (27) er spent på.

– Men jeg gleder meg veldig til å jobbe som lærer og å få følge elever over tid. Jeg har jobbet litt som lærervikar, og synes PPU ved MF er veldig bra, sier han.

GAP ELLER SAMMENHENG?

– *Hva er de vanligste utfordringene lærerstudenter melder fra om, Torp Nilssen?*

– Noen studenter ser ikke sammenhengen mellom teori og praksis, men lærerne på Lektorprogrammet jobber kontinuerlig med å skape sammenheng mellom de to. Det er en styrke å kunne se de to i sammen, sier Nilssen.

– La teorien bli anvendt i praksis, og la praksisen være med i teorien, lyder hennes tips.

«Å jobbe med meg selv i rollen» er et viktig tema allerede på førsteåret. Lærerjobben er en krevende rolle å øve på, blant annet fordi det er mange elever som strever psykisk.

– Når det gjelder vår utfordring som profesjonsutøver, så handler det om å gi yrkesrelevant praksis. Derfor samler vi praksislærere og diskuterer hvordan praksis skal se ut. Slik sikrer vi enighet om hvordan veiledning skal foregå.

TJUKK HUD

– *Hvem bør bli lærer?*

– Du må brenne både for kunnskap og formidlingen av den. Du må evne å se mennesker rundt deg, og kunne inngå et godt samarbeid med kolleger og foresatte. Vi kan gjerne ha ulike styrker, vi lærere, så lenge vi takler allsidigheten i arbeidsoppgavene. Det er plass til mange ulike personlighetstyper og fagmennesker i skolen.

Hun tar en kjapp tenkepause før hun oppsummerer et svar:

– Noen kan finne ut underveis i studiet eller i samtale med oss lærere at de ikke passer til det. Som utdanningsinstitusjon har vi ansvar for at våre studenter er skikket til å gå ut i jobb som lærer. Vi har også et ansvar for å øve de på å være en robust lærer – å utvikle både hjerte og tjukk hud, fylle på med entusiasme og lære dem å takle allsidigheten i skolen.

Halima Amin

Magnus Husa

PPU-studenter øver seg på å håndtere ulike situasjoner i klasserommet. Metoden kalles Forumteater.

Den gode underviseren

Hva skal til for å fange oppmerksomheten og interessen til studenter i 2018?

TEKST: HILDE ARNESEN

Hvert år deler studentene på MF ut prisen «årets underviser» til en ansatt de mener utmerker seg i undervisningssammenheng. De siste tre årene har Hanne Birgitte Sødal Tveito, Glenn Wehus og John Kaufman fått prisen. Hanne Birgitte omtales som «en dyktig, organisert og engasjerende foreleser som skaper interesse for Bibelens tekster», Glenn «klarar å skape engasjement og interesse omkring et emne som kan være veldig krevende» og John «formidler fagstoffet på en forståelig måte og er opptatt av at alle skal henge med».

I begrunnelsene fra studentene er det to ting som går igjen: evnen til å se studentene, og samtidig skape engasjement for sitt fag.

– Jeg vil jo gjerne at studentene skal lykkes. Det er gøy å undervise, sier Hanne Birgitte.

– Ja, de gangene man ser lyset gå opp for en student, når de plutselig forstår en sammenheng – det motiverer veldig til å fortsette, sier John.

SENKER TEMPOET

– Jeg følger nøye med på om studentene henger med eller ikke, sier John.

Ifølge ham er det lett å vite om de er interesserte. Noterer de? Er de opptatt med noe annet?

Rent praktisk løser de tre undervisningen på litt ulike måter. Glenn arvet et systematisk og godt gjennomtenkt overheadsystem fra sin forgjenger Bjørn Helge Sandvei, og fikk nylig MF til å investere i ny overhead.

– Det er et fantastisk system! Jeg kan legge ark oppå hverandre og skrive. Det gjør at det blir et mer overkommelig tempo, og studentene rekker å notere selv. I et så teknisk fag som gresk er det viktig at alle henger med, sier han.

John bruker også tavle for å senke tempoet i forelesningen.

– Jeg liker å spørre studentene om noe, og skrive ned svarene deres på tavla. Da får jeg samtidig tak i hva de allerede vet, og kan møte dem der.

NOTERER TIL SEG SELV

Hanne Birgitte bruker gjerne et lite minutt etter timen til å notere hva som fungerte og hva som ikke gjorde det. «Dette spørsmålet åpnet for en god samtale», «her pleier de å falle av».

– Neste gang jeg skal undervise om samme tema kan jeg se hva som bør endres på, og hva som kan gjentas.

Hun trekker som regel fram det hun selv synes er interessant med stoffet. De andre to nikker gjenkjennende.

– Bare tenk på alt det som ligger skjult bak en liten detalj! Ut fra et lite uregelmessig verb kan man spinne så mange store historier, sier Glenn engasjert.

RELEVANS

– Hva skal til for å fenge studenter i 2018?

– Vise relevans. At temaet på en eller annen måte henger sammen med livet ellers, sier John.

– Og så pleier jeg å vektlegge hvorfor det er viktig å kunne noe om dette, sier Hanne Birgitte. Glenn sier seg enig.

– Jeg prøver å trekke linjer og forklarer hvordan det vi snakker om påvirker oss i dag. For eksempel kan vi snakke om hvordan mennesker til enhver tid har diskutert store, viktige spørsmål. Det gjorde man før, og det gjør vi i dag, sier John.

Frau Professor

Hvordan kunne den vesle piken, som helst flyktet inn i fantasiens verden med dukkene, bli en utadventd og språkmektig professor?

TEKST OG FOTO: FREDRIKKE REE AADLAND

Det kan se ut som at hun har all verdens med tid, der hun sakte spiser «byens beste scones» på favorittkaféen på Tøyen torg. Ikke la deg lure. I veska ligger en doktorgradsavhandling hun skal skrive et sammendrag av samme kveld. Før intervjuet har hun hatt en travel undervisningsdag. «Frau Professor Lenz» og «Sie», som hun tiltales i hjemlandet, hviler ikke på laurbærene.

RELASJONSBYGGEREN

Hektiske arbeidsdager til tross; smilet er aldri langt unna. MF-studenter roser Lenz for å være en humørspreder med stort engasjement for både fag og mennesker. En av dem er lektorstudent Fam Karine Heer Aas.

– Claudia får studentene til å se ulike perspektiver på det de skal lære. Av henne lærte jeg at den historiske konteksten kan være helt avgjørende for å forstå teorier. Hun sørget også for å gi oss en felles begrepsforståelse. Slik ble vi rustet til å belyse andre forståelser av de samme begrepene. Dette kommer jeg til å ta med meg som lærer.

Den vesle tyske jenta skulle altså bli en høyt respektert og utadventd professor i Norge – en som våger å by på seg selv i klasserom og bygge gode relasjoner til studenter. Hvordan gikk det til?

FRA LITT REDD TIL ENGASJERT

– Jeg var ikke med på fritidsaktiviteter som barn. Jeg likte å skrive, tegne og leke alene med dukker. Jeg var kanskje litt redd andre barn og litt «nerd». Med barbie dukkene forsvant jeg inn i en fin fantasiverden. Men dette endret seg drastisk da jeg ble femten år og konfirmant, røper Lenz.

På midten av 80-tallet ble hun en del av en aktiv konfirmantgruppe i det hun omtaler som en progressiv menighet. De lokale protestantiske og katolske menighetene samarbeidet på den tiden om økumenikk, miljøspørsmål og fredsarbeid. Dette skulle prege Lenz. Hun våget seg plutselig frem på i debatter. Derfra var veien kort til å bli

elevrepresentant på skolen. En politisk gnist var tent. Hun ble medlem av stadig flere elevgrupper og skrev i en elevavis.

– Mange av mine lærere på videregående var unge og progressive. Noen av dem var skikkelige 68-ere. Jeg var veldig heldig, flere av dem så meg. De trodde på meg og fikk meg til å gå videre. Det betydde mye for meg, forteller Lenz.

Hun stopper plutselig litt opp. Lurer på om ikke hun egentlig burde ringt den ene læreren og takket ham skikkelig ...

KULTURSJOKK I NORGE

Snart ble også den akademiske gnisten tent. Hun valgte seg filosofi som en av to hovedretninger på videregående. Ganske kjapt drømte tenåringen om universitetsstudier i filosofi. Og slik ble det, i Hamburg. Siden tok Lenz en doktorgrad i statsvitenskap.

– Jeg må jo nå innrømme at jeg som 17-åring ikke helt forsto hva studier i filosofi innebar, humrer hun.

– Dessuten kom et år i Norge i veien, før jeg startet studiene! Jeg fikk et stipend slik at jeg kunne gå et år på Hurdal Verk folkehøgskole.

Året fortonte seg som et mangefasettert kultursjokk. Ikke bare var hun litt eldre enn de andre elevene og fra et annet land. Bibelforståelsen var annerledes enn hva hun var kjent med. Det tok tid å venne seg til forventninger og forkynningsform. Lenz kjente etter hvert behov for distanse til religiøse regler. Derfor var hun ikke aktiv i menighet de neste årene som student i Hamburg.

– Likevel dunket jeg hele tiden borti min barndoms biografi! Jeg kom stadig i kontakt med kristne miljø. Blant annet fikk jeg et nytt stipend, denne gangen fra en tysk kristelig stiftelse. Jeg holdt filosofiske kurs i kristne sammenhenger. At jeg til slutt havnet på MF, det er litt sånn... OK! Ikke så unaturlig, kanskje, sier Lenz og ler.

FAMILIENS FØRSTE AKADEMIKER

– *Hvordan var grunnstemningen i ditt barndomshjem?*

– Mine foreldre var veldig vanlige, kanskje det en kaller litt kjedelige? De hadde kontorjobber. I min slekt var det faktisk uvanlig å ta videregående. Jeg var den første blant søskenbarna. Jeg er også slektens første doktor. Dette er egentlig en klassereise-fortelling.

Som seksåring ble Lenz med sin mor og far på flyttefot til en drabantby utenfor Düsseldorf. Der det før hadde vært få folk og noen gårder spredt rundt, oppsto det nå et bylandskap med blokk etter blokk. Løftet Lenz blikket på vei til skolen, var det betong og brakkland på de fleste kanter. Det var få eldre å se i gatene. Etter hvert vokser lysten frem til å flytte hjemmefra. Så gjorde hun det, 17 år gammel.

– Jeg vil berømme mine foreldre for at de lot meg gjøre det.

BERLINMURENS FALL

Da hun var 21, falt Berlinmuren.

– *Hvordan var det å være vitne til det?*

Lenz, som nå har spisskompetanse på demokrati, tar seg en kort tenkepause. Så sier hun at det påfølgende kanskje kan forbause. Da muren falt, var det nemlig ingen selvfølge for Lenz at det skulle bli et forent Tyskland. Hennes første reaksjon var at dette ville påtvinge en politisk omveltning i DDR, men ikke at det ville være slutten på DDR.

– Det var selvfølgelig bare en kort periode at en tenkte slik, men jeg var ikke den eneste. Det tok likevel noen uker før det ble klart at dette var et prosjekt som skulle berøre Vest-Tyskland i så stor grad. Det er viktig for meg å løfte frem dette korte historiske øyeblikket og gjøre det kjent.

Lenz ble altså ikke euforisk av tanken på et gjenforent Tyskland. Hennes generasjon hadde jo vokst opp med at det fantes to land, Vest-Tyskland og DDR. Som fortsatt veldig politisk aktiv deltok hun i både private og

organiserte studentdebatter, der mange var skeptiske til at så mye skulle gjøres både raskt og mest på Vest-Tysklands premisser i sammenslåingsprosessen.

NORDMENNENS KRIGSMINNER

Som student ble Lenz nervøs av å sitte på lesesal. Forbipasserende kunne derfor se henne konsentrert på kafé med bøker og notater spredd over hele bordet. Da hun tok fatt på doktorgradsarbeidet, kom hun igjen i kontakt med Norge. Hun forsket på hvilke kjønnsstrukturer det finnes i minnekulturen i Norge etter andre verdenskrig – for eksempel hva den kvinnelige versjonen av «gutta på skauen» var.

Etter disputasen ble hun med i et forskningsprosjekt om hvordan forskjellige generasjoner snakker sammen om krigen. Plutselig satt hun i samtaler i en rekke norske stuer. Studiens hovedfunn var at de familiene som hadde mulighet til å identifisere seg med grunnfortellingen om motstand, løftet frem det som passet til fortellingen og dempet det som ikke gjorde det. Fortielse om tyskerbarn var også et åpenbart funn. Av alt Lenz har forsket på, sier hun dette internasjonale generasjonsprosjektet har vært blant de mest spennende.

Hva skulle nå bli veien videre? Pendle mellom to land eller lande?

– Jeg hadde ikke jobb, men bare bestemte meg: Jeg satser på Norge! Jeg har faktisk ikke angret et sekund.

DEMOKRATI I SKOLEN

Lenz har de senere år vært med på å bygge opp DEMBRA-prosjektet. Dette er et tilbud om kompetanseheving for skoler som vil forebygge antisemittisme, rasisme og udemokratiske holdninger. Hun mener at skolen er en veldig viktig aktør når det gjelder forebygging av gruppefiendtlige holdninger. Hennes observasjon er at demokratiet nå faktisk er under press.

– Skolens forebyggende arbeid vil kunne være avgjørende for å skape godt fundament for demokratiet.

Når det gjelder skole i egen familie, har hun og mannen valgt å la sønnen på den tyske skolen i Oslo fordi den er bikulturell. Det gir han muligheten til å utvikle norsk og tysk språkkompetanse parallelt.

– Vi flyttet fra flott, hvitt hus på Lambertseter til Tøyen. Det stikk motsatte av hva andre gjør! Men vi trives veldig godt i byen.

– Jeg trenger at det er liv rundt meg!

CLAUDIA LENZ

Professor i samfunnsfag ved MF

Tilknyttet HL-senteret.

Tidligere forskningsleder ved Det Europeiske Wergelandsenteret.

Bor på Tøyen med mann og barn.

Si meg, hva har du forsket på?

Her får du et innblikk i hva to av vårens disputerende ved MF har jobbet med de siste årene.

CHRISTINE H. AARFLOT, STIPENDIAT, NT.

– *Hva har du forsket på de siste årene?*

– Jeg har forsket på gudsbildet i Apostlenes gjerninger. Ved å nærme meg Gud som en litterær karakter, har jeg sett på hvordan Gud blir fremstilt gjennom hvordan Gud handler. Jeg har særlig fokusert på hvordan Gud og Guds handlinger fremstilles i fortellingens nåtid i forhold til hvordan Gud beskrives i Israels fortid, og på hvordan Jesu himmelfart påvirker fremstillingen av Gud.

– *Hvilke forskningsfunn er vokst frem av arbeidet med doktorgraden?*

– En av de mest spennende observasjonene jeg gjør i avhandlingen handler om hva Jesu himmelfart gjør med fremstillingen av Gud. Når Jesus har fart opp til himmelen befinner Gud og Jesus seg så å si på samme «sted». Deretter beskrives Jesus på stadig flere måter som i GT brukes til å beskrive Gud. Derfor blir det av og til vanskelig å si om det er Gud eller Jesus – eller begge – som utfører spesifikke handlinger. Etter himmelfarten blir Guds nærvær sterkere formidlet gjennom Jesus, men «Gud selv» blir mindre direkte aktiv.

I likhet med flere andre bibelske tekster, blir Gud i Apostlenes gjerninger fremstilt som trofast, dommer og frelser. Det spennende her er ikke at Gud fremstilles slik, men hva slags «innhold» Apgs fortelling fyller disse karakteristikkene med. For eksempel er en frelser som redder fra fiender en annen type frelser enn en som helbreder. I Apg hører begge disse elementene med til forståelsen av Gud som frelser.

Selv om Gud fremstilles som dommer, trofast, og frelser gjennom hele fortellingen, så er det forskjell på måtene disse karakteristikkene kommer til uttrykk på i beskrivelsen av Israels fortid og i fortellingens nåtid. Guds trofasthet mot løftene til Israel i fortiden får plutselig universelle konsekvenser i nåtiden når de rettferdige hedningene mottar Den hellige ånd og innlemmes i Guds folk. Og mens Gud beskrives som Israels frelser i Israels fortid, gis Guds frelse til alle folkeslag gjennom Jesus i fortellingens nåtid. Gud gjør altså nye ting; men det er et poeng i Apostlenes gjerninger at Gud ikke forandrer seg. Skriftsiterer brukes for å vise at det er en sammenheng mellom nåtid og fortid: Det Gud gjør nå, endrer ikke Gud, for det er forutsagt fra langt tilbake av. Det kan dermed skje noe nytt, samtidig som Gud forblir den samme.

– *Hvem er denne avhandlingen viktig for?*

– I NT-forskningen var Gud, utrolig nok, lenge et neglisjert tema. Avhandlingen vil være med på å bøte på det. I tillegg har jeg brukt en litterær metode, som gjør at arbeidet vil kunne gå i dialog med litteraturvitenskapen om måter å lese antikke (og autoritative, hellige) tekster på. Sist, men ikke minst, er funnene mine viktige for kirka. Apostlenes gjerninger er en del av den kristne kanon, de bøkene som kristne betrakter som hellige, leser i, og forkynner fra. Denne sentrale rollen gjør det ekstra

viktig å ha et reflektert forhold til hva slags gudsbilde som (potensielt) kan leses ut av disse tekstene. Hva gjør vi for eksempel med at Gud i Apostlenes gjerninger står bak flere dødsfall? Hvordan endrer teologien seg hvis «frelse» ikke bare forstås som noe fremtidig, men som noe Gud virker i nåtiden gjennom helbredelser og undre? Å spørre slik gir mulighet for et både konstruktivt og kritisk blikk på skriftene og teologien som har blitt overlevert gjennom de siste årtusenene.

MATTHEW MONGER, STIPENDIAT, GT

– *Hva har du forsket på de siste årene?*

– De siste årene har jeg forsket på hebraiske manuskripter av Jubileerboken funnet blant dødehavsrullene. Jubileerboken er en omskriving av 1. mosebok som ble skrevet på hebraisk i løpet av de to første århundre f. Kr., men som kun er bevart i sin helhet på Ge'ez (gammel etiopisk). Avhandlingen min avgrenser seg til fragmentene av ett av disse manuskriptene, 4Q216, som er den eldste bevarte kopien av de to første kapitlene av boken. Jeg har laget en ny rekonstruksjon av manuskriptet og sett på forholdet mellom dette manuskriptet og de senere etiopiske manuskriptene.

– *Hvilke forskningsfunn er vokst frem av arbeidet med doktorgraden?*

– Gjennom analysen min har jeg kunnet påvise at det er langt større forskjeller mellom de hebraiske og etiopiske manuskriptene av Jubileerboken enn det forskere har trodd. Dette betyr at boken må ha vært redigert over en lengre periode, og at flere hender har vært med i utformingen av teksten.

– *Hvem er disse funnene viktige for?*

– Funnene mine vil bidra til en ny forståelse av komposisjonen og redaksjonen av Jubileerboken, og er dermed viktig for hele forskningsfeltet. I tillegg peker mine funn i retning av at påvirkningen av det miljøet som skrev flere av dødehavsrullene var langt større enn det vi har vært klar over hittil. Mitt arbeid er også viktig for alle som forsker på bibelmanuskripter, fordi jeg tar et annet teoretisk og metodisk innsteg enn det som har vært vanlig i feltet. Funnene er publisert i flere artikler, og har allerede blitt gjenstand for debatt i internasjonale publikasjoner.

– *Hva ved doktorgradsarbeidet har vært mest moro, og hva var mest utfordrende?*

– Det beste med doktorgradsarbeidet har vært å kunne reise rundt og se på manuskripter. Spesielt var det å få lov til å sitte med dødehavsrullene i Jerusalem et høydepunkt. Det mest utfordrende har nok vært de matematiske utregningene jeg måtte gjøre for å rekonstruere manuskriptets størrelse. Det er nok en grunn til at jeg har utdannet meg innen teologi og lingvistikk – og ikke matte!

SR-leder

FOTO: REBEKKA OPSAL

Illustrasjonsfoto, iStock.

Kan vi tåle å stryke?

Er det ingen som stryker på høyere utdanning? Grunnen til at jeg spør, er at ingen snakker om det. Er det flaut å stryke? Føler en seg ikke bra nok lenger? Føler en at en har sviktet - og hvem har en i så tilfelle sviktet?

TEKST: TRUDE-CHRISTINA H. HALVORSEN,
STUDENTRÅDSLEDER

Jeg har strøket på eksamen. To ganger, faktisk! Første gangen jeg strøk, var jeg helt knust. Jeg følte det slik at jeg bare burde tømme skapet mitt på dagen og bli ferdig med min tid på MF. Jeg fortalte noen at jeg strøk. De ga meg støtte og hjelp. Vi er på mange måter alene i studiet, men samtidig er vi på samme lag! Vi ønsker at alle skal bestå. Hvorfor har vi da denne ukulturen som gjør at vi ikke kan innrømme stryk?

Da jeg strøk på eksamen nummer to, var jeg åpen om det fra første sekund. Medstudenter lånte meg notater. Selv om jeg gikk rundt i gangene og sa at jeg hadde strøket, og jeg kunne se på statistikken at det var flere enn meg, fant jeg dem ikke. Til slutt var det

en som kom til meg og sa: "Jeg strøk, jeg også!"

"Flink pike" og "Generasjon perfektjon" har tatt sånn over. Det er lov å stryke på en eksamen, og du får mulighet til å prøve en gang til. Skolene vil jo at du skal klare det. Det vil dine medstudenter også! Hvis du ikke får en A, men en C, så er det ikke verdens undergang. Det er ikke verdens undergang å få F eller "ikke bestått" heller. Det kan være alle mulige grunner til at man stryker på eksamen. Det du skal vite, er at du ikke er karakteren din.

Både i 2016 og i fjor lå strykprosenten i høyere utdanning rett under åtte prosent. Hører vi fra dem? Hvorfor gikk egentlig jeg

rundt på MF og nærmest annonserte at jeg strøk? Det var ikke fordi jeg er så veldig stolt av det. Det handler om at jeg ville finne de andre som heller ikke besto eksamen. Da kunne vi lese sammen, heie på hverandre og finne ut hvorfor vi egentlig bommet på eksamen.

Jeg vil fjerne dette merkelige tabuet – jeg vil at vi skal kunne snakke om at slikt skjer. La oss styrke hverandre! Det er ingenting som er umulig - det umulige tar bare litt lengre tid å løse.

Lykke til i dette semesteret!

Tydelig lyttende

Det offentlige rom er ingen selvfølge.
Den som ønsker en åpen, inkluderende offentlighet, må bidra til det.

TEKST: PROFESSOR KJETIL FRETHEIM

Det offentlige rom er en arena der alle kan delta. Det skjer gjennom avisspaltene, i TV-debatt og på folkemøter, men også på sosiale medier og i åpne forelesninger. Samtidig er det klar at dette ikke skjer. Det offentlige rom kan være alt annet enn åpent, inkluderende og samlende. Det er ikke alle som slipper til. Kjønn, alder, etnisitet, religion spiller inn, setter begrensninger og holde folk ute.

Vi kan stoppe her og fastslå at det er forskjell på idealer og

virkelighet. Det høres fint ut med et sted for alle. Et sted der vi kan dele bekymringer og anliggender, lære av hverandre og finne konstruktive kompromisser. Men slik er det ikke, for i virkelighetens verden er folk opptatt med sitt, kjemper for egne interesser og snakker høyere enn de lytter.

Den som er opptatt av det offentlige rom som et gode – noe verdifullt, verdt å kjempe for – kan likevel ikke gi seg med dette. For oss blir den åpne, inkluderende samtalen ikke bare et ideal, men en oppgave. Det gjelder å bidra.

Sosialt engasjerte aktivister, misjonerende religioner og lokalt forankrede folkekirker bruker det offentlige rommet som er åpent for dem. De trenger denne mulighet til å si ifra, fortelle og formidle. Og de krever denne retten til å tale imot maktmisbruk og overgrep, fortelle om sin tro og overbevisning, og dele initiativ og aktiviteter

Illustrasjonsfoto, iStock

som er åpne for alle. Når offentligheten trues, viser de til alle menneskers rettigheter, religions- eller ytringsfriheten.

Men ytringsfrihet bør ses i lys av ytringsansvar. Den som vil delta i et offentlig rom, må ta ansvar for hvordan han eller hun deltar. Den som ønsker et offentlig rom for alle, må også invitere inn, vise interesse og være villig til å lytte og lære.

I norsk sammenheng er Den norske kirke en tydelig aktør i det offentlige rom. Representanter for sentralkirkelige råd og utvalg, biskoper, proster og prester, og en rekke andre deltar i den offentlige samtalen. Av og til kommer det bekymringsmeldinger om at religiøse stemmer ikke får slippe til eller anerkjennes, mens andre ganger blir det tydelig hvordan nettopp et kirkelig bidrag etterlyses. Det kan være i klimadiskusjonen, flyktningsdebatt og integrerings spørsmål.

Både innenfor og utenfor Den norske kirke etterlyses en tydelig

kirke. En kirke som tar avstand og stilling, utfordrer og stiller krav. Det gjelder å ta evangeliets sosiale konsekvenser på alvor, eller å fastholde de verdier kirken er satt til å formidle. Det gjelder å hevde sin rett og sin stemme i det offentlige rom.

Men det offentlige rom er ingen selvfølge. Det må ivaretas og vedlikeholdes. Da kan det heller ikke bli bestemt av alles kamp mot alle, kirkelig engasjement alene eller norske interesser. Derimot blir det nødvendig å bidra til åpenhet og deltakelse, å ta et kritisk oppgjør med fordommer, og selvkritisk bekjempe stereotypier. For en kirke handler det om å stoppe opp og spørre: Hvem er min neste?

Da gjelder det ikke bare å ha en tydelig stemme, men å være tydelig lyttende.

Ti år med MUV

I 2008 startet MF prosjektet «Menighetsutvikling i folkekirken». Ti år senere har 62 menigheter landet rundt deltatt.

TEKST: HILDE ARNESEN

- Det har på mange måter vært en suksess, sier Erling Birkedal, prosjektleder for MUV.

Arbeidet ble etablert for å ta hensyn til folkekirkenes spesielle utfordringer og muligheter, og forkortelsen MUV kan også leses som «møve» - å være i bevegelse.

- Visjonen er å både bli bevisst at kirken er i bevegelse, og å stimulere menigheter til å reflektere over dens oppdrag og mål, sier Birkedal.

Fra starten av ble menighetsutvikling beskrevet som «et målrettet arbeid for å sette menighetene bedre i stand til å være det den er kalt til å være, og å gjøre det den er kalt til å gjøre».

GRUPPER AV MENIGHETER

- Et vanlig MUV-prosjekt i en menighet er et systematisk utviklingsarbeid i en periode på to- tre år, forteller Birkedal.

Arbeidsprosessen ledes av en styringsgruppe. En gruppe består vanligvis av tre til fem menigheter i et avgrenset område. Disse møtes på én MUV-konferanse hvert halvår.

- På konferansene legges det opp til dialog menighetene imellom, i tillegg til dialog i styringsgruppen for den enkelte menighet. Menigheten har sin egen mentor som er med på konferansen og møter styringsgruppen i menigheten minst én gang mellom hver konferanse.

På MUV-konferanser reflekteres det over ulike tema om det å være menighet.

Siden oppstarten i 2008 har 62 menigheter fordelt på 8 bispedømmer vært med i et MUV-prosjekt.

SPØRREUNDERSØKELSE OG SKATTEJAKT

MUV tar i bruk flere ulike verktøy. Alt fra jakt etter «skattene» i menigheten, og statistikk innen demografi og kirkelig aktivitet, til rundebordsamtaler og tidslinjer blir tatt i bruk for å lytte og få innsikt i menigheten og lokalsamfunnet. Det lages også en strategiplan, eller MUV-plan, hvor det prioriteres noen få satsningsområder for nærmeste framtid.

NYTTIGE VERKTØY

Tilbakemeldingene fra prosjektene er mange og ulike, forteller Birkedal.

- Hvilke tiltak som prioriteres bestemmer den enkelte menighet. Menigheter som har gjennomført et prosjekt melder jevnt over at det utvikles større bevissthet om hva det vil si å være folkekirkemenighet i sitt lokalsamfunn, der en i større grad ser mangfold og muligheter.

Blant tilbakemeldingen går det også igjen at de har tilegnet seg viktige arbeidsredskap som er til nytte ut over prosjektet. Menighetsrådet har fått «viktige saker» å snakke om. Det er utviklet et språk for å snakke om menighetsutvikling ansatte imellom, og mellom ansatte og frivillige. Noen er også i gang med, eller setter raskt i gang tiltak på prioriterte områder.

VEIEN VIDERE

Fra 2018 er MFs arbeid med menighetsutvikling del av et nyopprettet kompetansesenter. Dette senteret vil samordne MFs virksomhet overfor kirkelige oppdragsgivere, og videreutvikle nye tilbud.

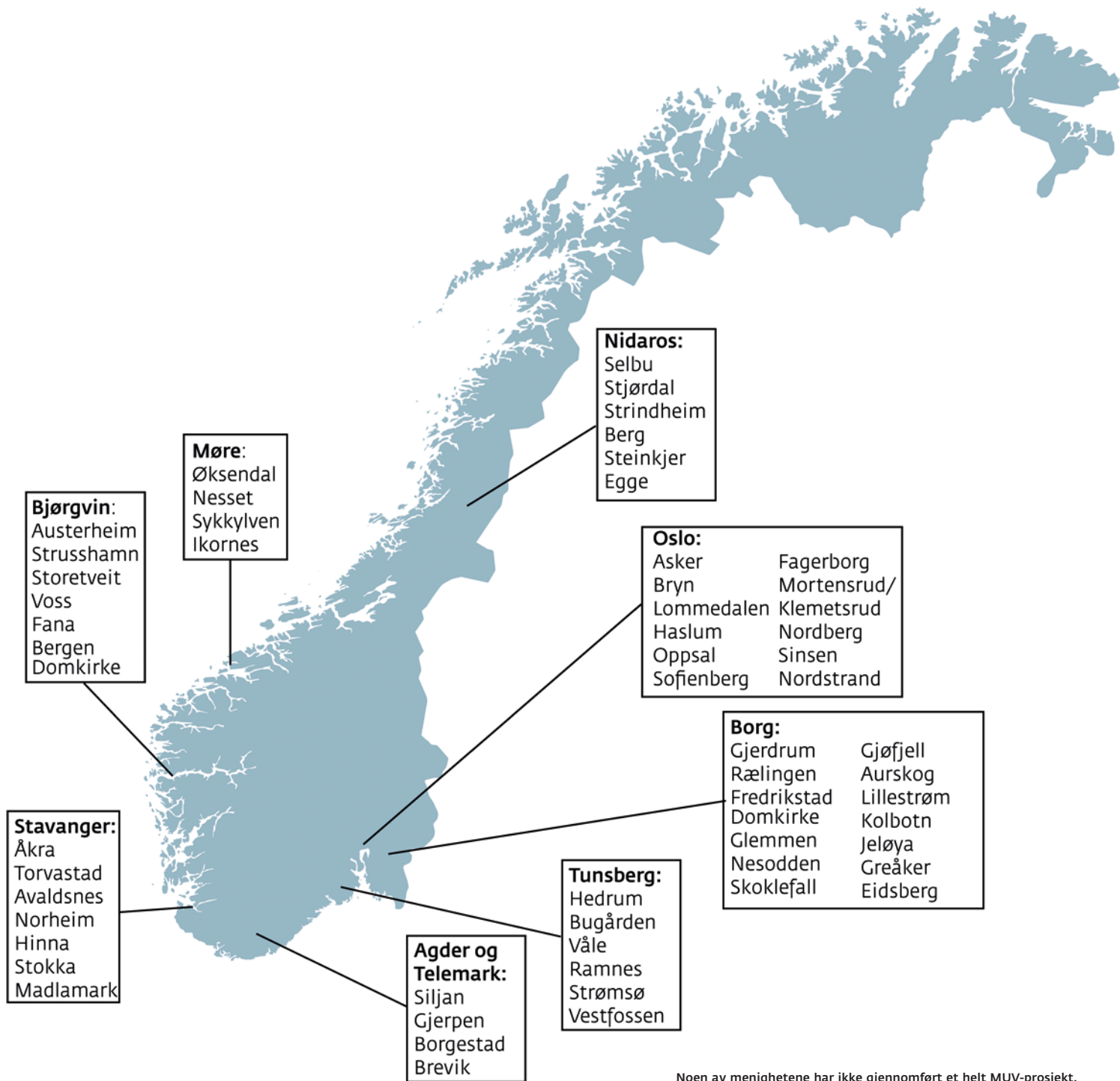
- MUV har gjennom disse ti årene hatt stor betydning for utvikling av menigheter i Den norske kirke, og slik styrket kontakten mellom MF og menighetene og bidratt til å utvikle en faglig fundert forståelse av både MFs og menighetenes oppgave. Dette arbeidet ønsker vi å videreføre i samarbeid med menigheter og bispedømmer, sier rektor Vidar L. Haanes.

STØRRE FRIHET

Birkedal mener ti års erfaring gjør det lettere å se hva som vil fungere ulike steder.

- Vi opplever nå å ha større frihet til å variere opplegget. I fremtiden vil vi i større grad ta hensyn til at menigheters ønsker og behov er forskjellige. Vi vil lytte oss til hvor vi er og forsøke å tilpasse et opplegg som passer den enkelte menighet. Det kan i noen tilfelle bety en kortere prosjektperiode. Det kan bety at vi prioriterer noen utvalgte metoder og verktøy. Forankring hos lokale ledere er avgjørende.

Noen av menighetene har ikke gjennomført et helt MUV-prosjekt.

Fra MUV-samling i Steinkjer i februar i år. Foto: Kristin Storvig

Folk

PERSONALNYTT

Nadia Sand, tilsatt i fast 100 % stilling pr. 1/12-2017 som Office manager

Claudia Lenz, tilkjent professorkompetanse med virkning fra 1/10-2017

Asle Eikrem, tilsatt i 100 % fast stilling pr. 1/1-2018 som professor i systematisk teologi

Jan Terje Christoffersen, sluttet 1. feb 2018 for å tiltre stilling som sokneprest i Tønsberg domkirke

Fredrikke Ree Aadland, sluttet 15/2 for å tiltre stilling som lærer ved Sandefjord videregående skole

Bjørn Lyngroth, slutter 15/4-2018 for å tiltre stilling som kontorsjef ved OsloMet

Takk til Arne J. Eriksen

Arne Johannes Eriksen er blitt pensjonist etter 25 års arbeid for MF. Han har vært studiesjef, plan- og kvalitetssjef og de siste årene spesialrådgiver. De fleste i Universitets- og høyskolesektoren nasjonalt og internasjonalt kjenner Arne som Mr. NPH, som den drivende kraft i Nettverk for Private Høyskoler. Han har vært sekretær for nettverket i de 17 år som er gått siden NPH ble dannet, frem til det ble nedlagt ved årsskiftet. Ved MF har Arne hatt stor betydning for utvikling av kvalitetssystemene som var nødvendig for å bli akkreditert som vitenskapelig høyskole i 2005. Han har også hatt stor betydning for MFs internasjonalisering. Men det å holde frem både akademisk og kirkelig teologisk utdanning som kjerneoppgaven for MF har nok vært det viktigste for Arne. Han kjenner de fleste prestene som er utdannet ved MF, og har i tillegg gjort en stor innsats internasjonalt for samarbeidet mellom kirker og utdanningsinstitusjoner om teologisk utdanning. Arnes erfaring og kunnskap, varme kollegialitet og fantastiske pianospill lar seg slett ikke erstatte, og vi kommer til å savne ham.

Alumni

Fredag 26. januar feiret praktikumskullet fra 1977 sitt 40-års alumnijubileum på MF.

Tre disputaser i desember

I desember ble det holdt tre disputaser ved MF, og den siste ble MFs disputas nummer hundre!

1. desember holdt Kristina Berg-Torskenæs prøveforelesning og forsvarte sin doktoravhandling "*The Spiritual Dimension in Nursing: A Mixed Method Study on Patients and Health Professionals*".

11. desember var det Hilde Lausund som prøveforeleste og forsvarte sin doktoravhandling "*Contracted care: An Ethnographic Study of Home Care Nursing Practices in Norway*".

18. desember holdt Nils Hallvard Korsvoll prøveforelesning og forsvarte sin doktoravhandling "*Reconsidering 'Christian': Context and Categorisation in the Study of Syriac Amulets and Incantation Bowls*".

Vi gratulerer!

Andakten

Søndagsfjellet

TEKST: JAN TERJE CHRISTOFFERSEN

Like i nærheten av barndomshjemmet mitt lå Søndagsfjellet. Noe fjell var det knapt, men den lille kollen bar likevel navnet sitt med rette. Her, med utsyn over horisonten hvor hav og himmel møttes, fant vi roen som familie med nistepakke og termos som familielivets hellige gaver. Søndagsfjellet var det nærmeste jeg kom en kirke under oppveksten.

Jeg kom til å tenke på Søndagsfjellet da jeg skulle forberede gudstjenesten for Kristi forklarelsesdag den første søndagen i februar. På denne dagen møter vi fortellingen om Jesus som blir forvandlet for øynene på disiplene Peter, Jakob og Johannes. Denne

forjettelsen, hvor Jesus i skinnende hvite klær møter Moses og Elia på et fjell i Galilea, er vendepunktet i denne delen av kirkeåret. Snart går veien opp til en annen høyde. På Sionsberget i Jerusalem tar de kappen fra ham og gir ham en tornekrone i stedet.

Det handler stadig om fjell i det hellige landet; Sinai, Tabor, Karmel, Hermon og Sion. Forklarelsens berg har imidlertid ikke noe navn. Og kanskje er det med hensikt, for åpenbaringen av hvem Jesus egentlig er, er for den kristne kirke ikke geografisk bestemt. Det vil si; åpenbaringen skjer overalt hvor mennesker møtes i tro og tilbedelse. Alteret er vårt Tabor og vårt Sion hvor Jesu

sanne vesen trer fram for oss. Overalt hvor evangeliet blir forkynt og vi får motta Guds hellige nistepakke som nattverdens brød og vin, får vi kjenne fylde av hele Guds kjærlighet åpenbart i Jesus Kristus. Vi trenger aldri å reise lenger enn vår lokale kirke for å erfare dette. Søndagsfjellet ligger rett nedi veien. Det var viktig for meg som barn. Det er enda viktigere for meg nå. Søndagsfjellet gir meg utsyn over livet og en retning for hverdagen.

«Se, vi går opp til Jerusalem», sa Jesus til disiplene (Mt 20,18). Det er kjærlighetens vei. Møtet på Søndagsfjellet gir oss mot til å følge etter.

Misjonsuka ble en stor suksess

I uke 6 ble flere av Misjonsukas arrangementer avholdt på MF, med godt oppmøte og stort engasjement. På det rikholdige programmet var det blant annet en samtale i kapellet «Hvordan skrive godt om Gud» med forfatterne Alf Kjetil Walgermo og Thomas Espevik. Studentene på MF arrangerte også misjonsbasar, hvor inntektene gikk til Areopagos.

Januarkurset 2018

Mer enn 100 deltakere fra skole, lærerutdanning og utdanningsfeltet kom til MF i januar for å lære mer om polarisering og ekstremisme som utfordringer for skolen. Todayerskurset inneholdt foredrag, workshops og panelsamtale. Kursets mål var å gi en dypere forståelse av fenomener som polarisering, radikalisering og ekstremisme og på dette grunnlag bidra til gode refleksjoner rundt forebygging i en skolekontekst. Deltakerne ga gode skussmål, som dette: "Vi fikk mye kunnskap som gir bedre innsikt og grunnlag for hvordan man møter elevene i klasserommet." Se mer om kurset på mf.no.

Stopp ID-tyven

Sammen med oss.

150 000 normenn har vært utsatt for identitets-tyveri, og problemet er stadig økende. Nå får alle som har innboforsikring hos Knif Trygghet også **gratis ID-sikring**.

Om du blir frastjålet bankkort eller koder, tar vi den krevende ryddejobben sammen med deg, og står til rådighet hele døgnet med råd og hjelp.

Det kan vi forsikre.

Ser en mulig renessanse for kirken

– Kirken kan være svaret på lengselen etter å leve et meningsfullt og autentisk spirituelt liv, sier professor Terje Hegertun.

Boktips

TEKST: FREDRIKKE REE AADLAND FOTO: MF

Terje Hegertuns siste bok *Nådens gave i gjestfrihetens rom* er skrevet folkelig, men har en dyp faglig og kirkelig forankring. «Terje Hegertun har skrevet en viktig bok der han ut fra sin pentekostale identitet formidler teologi og fromhetsliv på en måte som beriker hele kirkefamilien», sier preses Helga Byfuglien på bokens vaskeseddel.

MFs prorektor Kjetil Fretheim har etter lesning av boken følgende kommentar: «Noe av det som slo meg, er hans kombinasjon av forskning og formidling. Boka formidler på den måten at den er skrevet på en tilgjengelig måte, men den er reflektert og dyptpløyende idet den trekker inn perspektiver fra flere faglige bidrag. Det er også en personlig bok, med engasjement og vilje til å se kritisk og konstruktivt på egen tradisjon (pinsebevegelsen) i lys av andre perspektiver. Terje trekker på perspektiver fra et vidt spekter av teologiske/kirkelige posisjoner. Det gjør boka til et økumenisk bidrag.»

Bokens målgruppe er alle som er genuint interessert i spørsmål knyttet til det å være kirke i dag. Den er aktuell for både teologer, prester og pastorer, men også for dem uten fagteologisk kompetanse, forteller forfatteren selv.

Å VÆRE OFFENTLIG RELEVANT KIRKE

Hegertun er opptatt av hva vi kan lære av hverandre for å bli sterkere og sunnere som kirke.

Blant annet nevner han i boken at bare sunne kirker er offentlige relevante.

– Det ligger i kirkens egen offentlighetskarakter at det bare er de kirker som er åpne for innsyn, veiledning og samarbeid som i lengden opparbeider seg tillit og blir lyttet til. Folk er sensitive når det kommer til tro og religion. Erfaringer har vist at det er hårfine grenser mellom det sunne og det usunne; mellom nåde og dom. Vi må unngå at menneskers indre landskap omdannes til brent mark. Det er bare sunne kirker som kan være dannelsesarenaer for gode foredlingsprosesser. Det er bare i nådefulle landskap at vi kan hvile og vokse, sier han.

DYPERE ENN KIRKENES AKTIVITETER

– Du skriver i boken at en av de viktigste utfordringene for kirker i Norge i dag, er å føre gode samtaler om hvordan de forstår seg selv. Hvorfor er samtalene så viktige, og hva gjør dem gode?

– De er viktige fordi det er nødvendig å gå dypere enn til kirkenes programmer og aktiviteter. Hvilke felles teologiske innsikter

er det vi kan definere oss ved hjelp av? Jeg forsøker å rydde et beboelig rom mellom på den ene siden en kirkelig tradisjonalisme som har lukket seg for forandring, og på den andre siden miljøer som ikke erkjenner rikdommen i kirkens lange og bærekraftige tradisjoner. Det som forener oss, er at Ånden er den samme, overalt og i alle kirker.

RENESSANSE FOR KIRKENES ROLLE

– Du tror på en renessanse for kirkens rolle i samfunnet. Kan du utdype hva du sikter til?

– Jeg tenker at vi alle er konstruert for fellesskap. Vi er skapt til å leve i et relasjonsforhold til Gud, vår gode far. Derfor tror jeg at kirken kan være svaret på lengselen etter å leve et meningsfullt og autentisk spirituelt liv. Den lokale menigheten er kroppsliggjøringen av noen velprøvde tradisjoner og den er et sosialt og teologisk øvingsfelt der jeg kan koble meg på troens egne livskilder. Hvis de ulike kirkene kan klare å minne folk om at de alltid er mer enn sine gjerninger, større enn sine handlinger og mer enn det de til enhver tid må prestere i en travelt hverdag, kan de komme til å spille en viktig rolle for mange. For her tilbys jeg en tro som bærer, uten krav til ensretting og uniformering.

**Du trenger gode arbeidsredskap.
Vårt Land gir næring til tanken
og inspirasjon til troen.**

**Prøv oss gratis i tre uker.
Send VL til 1933**

vårt land

Veien videre?

På MF kan du velge mellom mange spennende studieretninger!

Se hele vårt studietilbud på mf.no

Vil du formidle tro, håp og mening?

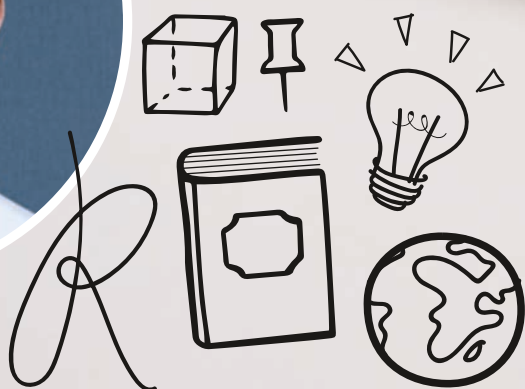
Studier innen teologi og religion gir deg innsikt i blant annet Bibelen, historie, filosofi og etikk.

Interessert i samfunnsfag, politikk og verdispørsmål?

Studier i samfunnsfag gir deg dypere forståelse av samfunnet, religioners rolle og kunnskap om endringer som utfordrer oss både lokalt og globalt.

Er du kunnskapstørst og glad i å formidle?

Lektorutdanningen gir undervisningskompetanse i KRLE/religion og etikk, og samfunnsfag.

DET TEOLOGISKE
MENIGHETSAKADEMIET

Bli MF-student du også!
Søk innen 15. april - Samordna opptak

Hva skal vi gjøre med prestekrisen?

Det er ikke så lett å finne fasiten på dette brennende spørsmålet. MF jobber hardt for å rekruttere gode studenter til profesjonsstudiet i teologi og de andre kirkelige studiene. Hvert år deler vi informasjon om det studiet i alle våre kanaler, besøker titalls skoler landet rundt, og deltar på festivaler, ungdomsting og andre steder vi møter potensielle studenter. Hvert år er vi like spente på hvor mange søkere vi får og hvor mange studenter som faktisk dukker opp ved semesterstart. Hvert år står studenter, lærere, administrasjon og ledelse på for å sikre godt tilfang av studenter. Men vi trenger også hjelp til rekruttering fra dere, kjære MF-venner.

Snakk gjerne godt om teologistudiet til venner og bekjente – og til unge som er nysgjerrig på livet og troen. **Den personlige anbefalingen er fortsatt det beste rekrutteringstiltaket.**

Denne vinteren har våre studenter reist rundt på besøk til folkehøgskoler og bibelskoler i Sør-Norge. Tobias Wang er en av dem. Han er vokst opp i IMI-kirken i Stavanger, og bodde flere år i Bolivia med sine misjonærforeldre. Tobias fikk anbefalt MF av bekjente og begynte på teologistudiet.

«Jeg valgte MF fordi jeg hørte at språkundervisningen her er så god. Jeg går første året nå, og synes det så langt har vært veldig bra. Hvis jeg lurar på noe, kan jeg bare gå på kontoret og spørre læreren i det faget. Den korte avstanden mellom studenter og lærere er virkelig en styrke. Det er også et veldig fint sosialt miljø her. Teologistudiet er faglig interessant, og jeg tenker nå på om jeg skal jobbe som prest.»

Vil du hjelpe oss slik at vi kan intensivere rekrutteringsarbeidet vårt og nå flere potensielle studenter?

Tobias Wang.

Kontonummer: 3000.17.41841
Vipps til 89000
Merkes med "Lys og liv nr 1"